VALSTYBINĖS ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJOS VIRŠININKAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBINĖS ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJOS VIRŠININKO 2010 M. LIEPOS 30 D. ĮSAKYMO NR. 22.3-60 „DĖL BRANDUOLINĖS SAUGOS REIKALAVIMŲ BSR-1.8.1-2010 „INFORMAVIMO APIE NEĮPRASTUS ĮVYKIUS ATOMINĖSE ELEKTRINĖSE REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2015 m. liepos 30 d. Nr. 22.3-151
Vilnius

1. P a k e i č i u Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2010 m. liepos 30 d. įsakymą Nr. 22.3-60 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.8.1-2010 „Informavimo apie neįprastus įvykius atominėse elektrinėse reikalavimai“ patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu preambulę ir ją išdėstau taip:

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo 37 straipsnio 1 ir 2 dalimis ir Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 4 straipsnio 1 punktu, 11 straipsnio 1 punktu ir 37 straipsnio 2 dalimi:“.

1.2. Pakeičiu nurodytuoju įsakymu patvirtintų Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.8.1-2010 „Informavimo apie neįprastus įvykius atominėse elektrinėse reikalavimai“ (toliau – Reikalavimai) 1 punktą ir jį išdėstau taip:

„1. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.8.1-2010 „Informavimo apie neįprastus įvykius atominėse elektrinėse reikalavimai“ (toliau – Reikalavimai) nustato informacijos apie neįprastus įvykius branduolinėse (atominėse) elektrinėse (toliau – AE) perdavimo Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai (toliau – VATESI) tvarką, informavimo kriterijus, pranešimų ir ataskaitų apie neįprastus įvykius rūšis bei turinį, VATESI branduolinių ir (ar) radiologinių avarijų nepriklausomo tyrimo atlikimo tvarką, VATESI atliekamos neįprastų įvykių atominėse elektrinėse analizės ir klasifikavimo tvarką.“

1.3. Pakeičiu nurodytuoju įsakymu patvirtintų Reikalavimų 2 punktą ir jį išdėstau taip:

„2. Reikalavimai privalomi asmenims, turintiems VATESI išduotas Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodytas licencijas, kai branduolinės energetikos objektas – AE arba energijos blokas (toliau – licencijos turėtojas).“

1.4. Papildau nurodytuoju įsakymu patvirtintus Reikalavimus 14^1 punktu:

„14^1. VATESI, gavusi licencijos turėtojo parengtą neįprasto įvykio, atitinkančio Reikalavimų 6 punkte nurodytus informavimo kriterijus, analizės ataskaitą, atlieka neįprasto įvykio ataskaitos analizę ir, vadovaudamasi atliktos analizės rezultatais bei Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA) Tarptautinės branduolinių ir radiologinių įvykių skalės naudotojo vadovu (TATENA, Viena, 2008) (angl. *INES The International Nuclear and Radiological Event Scale User's Manual, 2008 Edition, IAEA*) (toliau – INES vadovas) galutinai patvirtina neįprasto įvykio klasifikaciją pagal INES. Jei gauna naujos informacijos apie neįprasto įvykio priežastis ir (ar) pasekmes, VATESI, vadovaudamasi INES vadovu, dar kartą atlieka informacijos apie neįprastą įvykį analizę ir, jei keičiasi neįprasto įvykio klasifikacija, dar kartą patvirtina ją pagal INES.“

1.5. Papildau nurodytuoju įsakymu patvirtintus Reikalavimus 14^2 punktu:

„14^2. VATESI, įvertinusi ir nustačiusi, kad neįprasto įvykio analizės ataskaita neatitinka šių Reikalavimų ir (ar) turi esminių trūkumų, apie tai informuoja licencijos turėtoją. Licencijos turėtojas privalo imtis priemonių nustatytiems trūkumams pašalinti.“

1.6. Papildau nurodytuoju įsakymu patvirtintus Reikalavimus 14^3 punktu:

„14^3. Esminiais neįprasto įvykio ataskaitos trūkumais laikoma:

14^3.1. netinkamai nustatyta tiesioginė ir (ar) esminė įvykio priežastys ir (ar) koreguojančiosios priemonės, kurios neeliminuoja tiesioginės ir (ar) esminės priežasčių ir neužkerta kelio įvykio pasikartojimui;

14^3.2. licencijos turėtojas netinkamai atliko ir (ar) tik iš dalies atliko įvykio tyrimą ir analizę, ir dėl to esminė įvykio priežastis nebuvo nustatyta.“

1.7. Papildau nurodytuoju įsakymu patvirtintus Reikalavimus 14^4 punktu:

„14^4. VATESI per 20 darbo dienų nuo neįprasto įvykio ataskaitos gavimo ir užregistravimo VATESI dienos informuoja licencijos turėtoją apie neįprasto įvykio ataskaitos trūkumus ir apie galutinę neįprasto įvykio klasifikaciją pagal INES. Jei neįprastas įvykis yra klasifikuojamas antruoju lygiu ir daugiau pagal INES, tuo atveju kaip galima greičiau, bet ne vėliau kaip per 24 valandas nuo neįprasto įvykio klasifikavimo pagal INES patvirtinimo momento, VATESI, vadovaudamasi INES vadovu turi parengti pranešimą apie neįprastą įvykį ir jį įkelti į TATENA Jungtinę informacijos apie incidentus ir avarijas pasikeitimo sistemą (angl. *The Unified System for Information Exchange in Incidents and Emergencies*).“

1.8. Papildau nurodytuoju įsakymu patvirtintus Reikalavimus IV^1 skyriumi:

„IV^1 SKYRIUS
BRANDUOLINĖS IR (AR) RADIOLOGINĖS AVARIJOS NEPRIKLAUSOMAS TYRIMAS

16^1. Branduolinės ir (ar) radiologinės avarijos (toliau – avarija) nepriklausomo tyrimo atlikimo pagrindinis tikslas – surinkti įrodymus ir informaciją apie avarijos aplinkybes ir nustatyti avarijos priežastis.

16^2. Avarijos, įvykusios AE, nepriklausomą tyrimą pagal VATESI kompetenciją atlieka VATESI viršininko įsakymu sudaryta avarijos tyrimo komisija (toliau – Tyrimo komisija).

16^3. Informacija avarijos tyrimo atlikimo metu gali būti gaunama:

16^3.1. pokalbių su licencijos turėtojo darbuotojais ir licencijos turėtojui paslaugas teikiančiais, prekes tiekiančiais ir (ar) darbus atliekančiais asmenimis metu. Tyrimo komisija pokalbius gali įrašyti;

16^3.2. atliekant su avarija susijusios vietos ir (ar) įrangos apžiūrą. Atlikdama apžiūrą Tyrimo komisija gali fotografuoti ir filmuoti, nepažeisdama AE nustatytos tvarkos;

16^3.3. nagrinėjant licencijos turėtojo dokumentus.

16^4. Licencijos turėtojas privalo:

16^4.1. Tyrimo komisijos nariams operatyviai suteikti visą informaciją, dokumentus, vaizdo ir (ar) garso įrašus, kurių reikia avarijai ištirti;

16^4.2. prireikus, operatyviai organizuoti AE vadovų ir atsakingų už su avarija susijusios įrangos eksploatavimą ar jos techninę priežiūrą specialistų dalyvavimą Tyrimo komisijos apklausoje;

16^4.3. užtikrinti, kad Tyrimo komisijos nariai nekliudomai, prireikus, patektų į licencijos turėtojo teritoriją ir patalpas, kuriose įvyko avarija;

16^4.4. prireikus, Tyrimo komisijos narius aprūpinti specialia apranga ir kitomis individualiosios saugos priemonėmis;

16^4.5. informuoti Tyrimo komisijos narius apie pavojų sveikatai keliančias aplinkybes prieš patenkant į teritoriją ir patalpas;

16^4.6. suteikti avarijos tyrimą atliekantiems Tyrimo komisijos nariams reikiamas patalpas bei, esant poreikiui, technines bei ryšio priemones.

16^5. Tyrimo komisija privalo pradėti avarijos tyrimą nedelsdama, kai tik sudaroma. Apie avarijos tyrimo pradžią licencijos turėtojas nedelsiant, tačiau ne vėliau, kaip per 3 darbo dienas po VATESI viršininko įsakymo dėl Tyrimo komisijos sudarymo pasirašymo dienos, informuojamas faksu ir raštu, kartu išsiunčiant VATESI viršininko įsakymo kopiją.

16^6. Tirdama avariją, Tyrimo komisija:

16^6.1. inicijuoja vizitus į avarijos vietą, kurių metu, jeigu tai nekelia pavojaus, apžiūrima avarijos vieta, nustatomos jos poveikio ribos, fiksuojama situacija (daromas jos aprašymas, nuotraukos ir vaizdo įrašai), apklausiami asmenys, turintys informacijos apie įvykusią avariją, ir gaunami jų raštiški paaiškinimai;

16^6.2. nustato darbuotojus, faktiškai vadovavusius AE eksploatacijai ir atsakingus už technologinio reglamento laikymąsi, įrangos būklę, taip pat asmenis, kurių veiksmai turėjo įtakos avarijai;

16^6.3. išnagrinėja AE techninę, technologinę dokumentaciją ir nustato, ar veikla buvo vykdoma pagal veiklą branduolinės energetikos srityje reglamentuojančius teisės aktus bei licencijos turėtojo normatyviniuose techniniuose dokumentuose nurodytus reikalavimus;

16^6.4. įvertina licencijos turėtojo įdiegtą saugos valdymo sistemą ir nustato, ar licencijos turėtojas ėmėsi prevencinių ir kitų priemonių, skirtų avarinei situacijai AE išvengti;

16^6.5. išanalizuoja meteorologines sąlygas avarijos metu ir nustato gamtinių veiksnių galimą įtaką avarijai;

16^6.6. atlieka kitus veiksmus, būtinus išsiaiškinti avarijos priežastis.

16^7. Tyrimo komisijos darbo rezultatai įforminami Tyrimo komisijos parengtoje ir pasirašytoje avarijos nepriklausomo tyrimo ataskaitoje (toliau – Tyrimo ataskaita). Tyrimo ataskaitoje nurodoma avarijos eiga, aplinkybės, priežastys, veiklą branduolinės energetikos srityje reglamentuojančių teisės aktų ir (arba) licencijos turėtojo normatyvinių techninių dokumentų pažeidimai (jei tokių pažeidimų nustatoma) ir galutinis avarijos klasifikavimas pagal INES. Jei nustatoma pažeidimų, Tyrimo ataskaitoje taip pat nurodomas siūlymas inicijuoti poveikio priemonių taikymo procedūrą.

16^8. VATESI viršininkas, atsižvelgdamas į Tyrimo ataskaitoje pateiktos informacijos pakankamumą ir pagrįstumą priima sprendimą Tyrimo ataskaitą patvirtinti arba grąžinti Tyrimo komisijai papildyti ar patikslinti. Priėmus sprendimą Tyrimo ataskaitą grąžinti Tyrimo komisijai papildyti ar patikslinti, komisija Tyrimo ataskaitą papildo ar patikslina ir pakartotinai teikia VATESI viršininkui tvirtinti. Tyrimas laikomas baigtu VATESI viršininkui priėmus galutinį sprendimą patvirtinti Tyrimo ataskaitą. Tyrimas turi būti baigtas ne vėliau nei per 30 darbo dienų nuo Tyrimo komisijos sudarymo.

16^9. VATESI viršininko sprendimu avarijos tyrimo, ataskaitos parengimo ir patvirtinimo terminas gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgesniam nei 3 mėnesių laikotarpiui. Apie avarijos tyrimo termino pratęsimą licencijos turėtojas informuojamas raštu ne vėliau nei per 3 darbo dienas po VATESI viršininko įsakymo apie avarijos tyrimo pratęsimo pasirašymo dienos, kartu išsiunčiant VATESI viršininko įsakymo kopiją.

16^{10}. Patvirtinta Tyrimo ataskaita ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po jos patvirtinimo išsiunčiama licencijos turėtojui.

16^{11}. Nustačius, kad buvo pažeisti teisės aktų ir (ar) licencijos turėtojo normatyvinių techninių dokumentų reikalavimai, vadovaujantis Branduolinės saugos reikalavimuose BSR-1.1.4-2011 „Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašas“, patvirtintuose VATESI viršininko 2011 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 22.3-106 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.1.4-2011 „Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“, nustatyta tvarka inicijuojama poveikio priemonių taikymo procedūra.“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2015 m. lapkričio 1 dieną.

Viršininko pavaduotojas radiacinei saugai,
laikinai atliekantis viršininko funkcijas Vidas Paulikas